

Amanita Muscaria

PODRÓŻ DO BUENOS AIRES

WORK IN REGRESS

Pamięci jej niepamięci

OSOBY:

STARA KOBIETA (Walerka)

1.

Półmrok; na scenie w głębi postać, twarz niewidoczna; puka do drzwi, szarpie za klamkę.

Kto tu zamknął

Halo

halo proszę otworzyć

proszę otworzyć drzwi!

hm... halo!...

ludzie rany boskie święte ludzie

wpuśćcie mnie

co tu tak zimno

Boże bądź miłościw mnie grzesznej

nie bądź mi sędzią ale ojcem

niech wiem co złego

no co ja takiego złego

że mnie wpuścić nie chcesz

czy ja kogo skrzywdziłam

czym skrzywdziłam bo nie wiem

czy tym że gardła nie żałowałam

teraz mam uszkodzone te

struny

że po lekcjach zostawałam

że wszy wyczesywałam
że głuchoniemych uczyłam
że po nocach nie spałam
kiedy pani śpi mówili mi ludzie
kiedy pani śpi jak wciąż pani świeci
to kiedy pani śpi
że synów wychowałam
że studia pokończyli (*brak jej powietrza, krztusi się*)

gdzieś tu chusteczkę miałam
do nosa chusteczkę taką Boże święty
com ja sobie
jak ja mam teraz bez chusteczki

ciemno i głucho
no wiecie ludzie
żeby do kościoła człowieka nie wpuścić

rany boskie co tu tak zimno
nikogo nie ma
nikogusieńko
jestem ja – i tyle...

2.

Światło. Walerka przodem do widowni, granatowy płaszcz, kapelusz, w ręce torebka; na scenie tylko łóżko i szafka nocna.

Po co
na co ja tu przyjechałam
po kiego czorta co mnie podkusiło
chyba nieświadoma byłam
chyba nieprzytomna otumaniona
czym nie wiem
bo świadomie to bym przecież taka głupia
taka głupia że naprawdę
tak mi dobrze było u Frania
a u Józia to już w ogóle
trzeba mi było siedzieć
u synów w Kanadzie
i nie ruszać się jak mi dobrze było

Zresztą pojedę
nie będę się Hani naprzykrzać
żeby od własnej córki tyle złego
na swój temat (*odkłada torebkę, zdejmuje płaszcz i kapelusz*)
Ale są jeszcze siostry na świecie
rodzone
pojadę do Słomki albo do Buenos Aires
jakoś się zbierze na samolot
tyle co mnie Oldzia nazapraszała przez całe życie
Boże na świecie – a tu?
rarogiem jestem
wiechciem szmatą do podłogi

Rentę dostaję – a mam?
ani grosza nigdy
przejadam wszystko?
ciekawam gdzie ja mam rentę
żebym ja renty
Boże ja ciężko pracowałam
choć rodzice mieli ale ja musiałam sobie sama
pracować na wszystko
mnie wyprawy nikt nie dał
to ja będę teraz dawać?
absolutnie absolutnie
mogą się nawet i gniewać
trudno i darmo ale nie
trudno i darmo
ja tu mieszkać nie będę
pojadę do Słomki albo do Buenos Aires
i ja tam chcę sobie spać tak jak się należy
nie będę pod starymi pierzami spała jak jakaś
świeżutkie nowe pierze skubane było
wypracowałam samiuteńka
pracować – work
sobie popracują to będą mieli
gdzie ja mogę pod czymś takim
takie takie
na to pracowałam żebym miała
jak będę umierać mogę dać
ale jeszcze żyję to chcę mieć

Boże tyle z mojej pracy z całego dobytku
mało za wyskubek płaciłam
i za wypierzenie
Jezus Maria święta
dwanaście poszew dwanaście poszewek
prześcieradeł dwanaście
Boże na świecie a tu takie kolorusy wstrętne
ja chcę kołdry swojej
tyle mojego życia co kołdry
tyle mojego życia co kołdry
i już niech nie myśli
ja się kocem przykryję a tego nie będę brała

Napiszę do Józka
i do Franka
żeby mi przysłali
może przysyłają a ja nie dostaję
na pewno paczki z czekoladą idą
w to nie wierzę żeby Józek mnie nie przysyłał n i g d y
żebym nie dostała ani jednej czekolady od synów z Kanady nie
to jest bieda że ja właśnie nie piszę
to jest bieda

A ja tak listy lubiłam pisać
i to długie

a teraz ani długie
ani krótkie
ani Bóg zapłać
żebym chociaż Bóg zapłać napisała
tak żyję jakbym nie żyła
tyle żem nie wariatka
nie robię głupstw

A gdzie są moje te – ręczniki
no gdzie ja mam ręczniki
a gdzie moje zaraz te – piżamy
no gdzie ja mam piżamy
teraz w czym w czym ja mam spać
rany boskie święte
(znajduje pod kołdrą koszulę nocną) litość jedną koszulę jedną koszulę
jedną (płaczliwie) Boże co ze mną zrobili
i myślą że ja im tu będę siedzieć
ja nie będę siedzieć

Ciekawam gdzie ja mam pieniądze
gdzie moje money
mój Boże Boże
portmonetka gdzie moja jest
no wiecie ludzie
a gdzie jest mój taki gruby notes
no wiecie ludzie wiecie ludzie
to już tego to nie to naprawdę
adresy wszystkie adresy
do siostr do Buenos Aires i do Słomki
i wszystko i gdzie ja i torebka cała

Teraz miałam tak
watch na rękę co zepsuty do naprawy
też go nie ma
się zapytam
co mnie jasna cholera obchodzi
żeby moje rzeczy pozabierali
kołdra moja wzięta
poduszka wzięta
piżamy wzięte
no rany boskie święte
wszystkie piżamy pozabierane
i szczęśliwi

Ale to Jezus Jezus
do Józka napiszę alarm
nie
ja do sądu podam
i koniec nie będę czekała
watch pal sześć tam
ale słownik
co mi Franek przysłał
żebym się słówek uczyła
o nie nie

jesteście zdrowi
to sobie zapracujcie
mnie manna z nieba nie spadała
nic nie znalazłam nic nie ukradłam nic mi nikt nie dał
tylko wypracowałam
moje ręce wypracowały
nocami nie sypiałam zeszyty poprawiałam
jak można no jak można
zabrać wszystko zabrać wszystko
a jej – dołek wykopać
o nie tak nie będzie
tak nie będzie nie

Ale żeby mi Józek żadnej paczki nie przysłał
za cały czas jak jestem
przejdę na pocztę i się zapytam
może paczki przychodzą od Józka
tylko nie ja je dostaję
a niezależnie od tego Józkowi napiszę
powiedział Franiu powiedział mamusiu będziemy o tobie
tak powiedział tak
a Józiu tak śliczny list napisał
tyle mnie ubóstwia
jako matkę

A rentę mi Hania też wyliczy
co na życie to na życie
ale wszystkiego nie przejadam
będę miała to dam sobie na pekao
i w dupie żebym ja tu siedziała
żebym ja na groby sobie nie wyszła
na ojca matki i na męża
to tak nie będzie
tak nie ma i nie będzie

A gdzie mój notes jest
gdzież jest mój notes
przecież notes miałam
który sobie kupiłam
tak no ale też też przydał się
nie mam notesu
najlepiej tak
masz matko gównno nawet notes
który kupiłam nawet notes
nawet notesu nie mam
a gdzież jest moja portmonetka
o Boże gdzież ja położyłam tę portmonetkę
tysiąc złotych miałam
Jezus Maria święta
chciałam dać na ten za duszę męża mojego
czyli ojca moich kochanych dzieci
to nie mam no nie mam ani nic
rany boskie święte cudowne
przecież ja zwariuję

(nagle odkrywa torebkę, szpera w niej, znajduje notes)
 notes jest notes jest notes jest tak
(po chwili) tylko nie ma tego a ten drugi notes
 czy jest czy nie ten drugi notes co w nim wszystkie adresy
 nie mam tego drugiego notesu na razie
 w którym są wszystkie adresy to nie ma go
 to nie ma proszę bardzo nie mam notesu
 proszę bardzo
 rany boskie święte cudowne
 rany boskie święte cudowne
 notes z adresami – wzięty
 to już jest to już jest naprawdę
 nie wiem bezczelność
 no gdzież ja mam notes
 notes z adresem do Buenos Aires
 ale żeby mi nawet adresu do Słomki nie zostawili
 Boże na świecie

(wyjmuje z torebki portmonetkę, a z niej plik pieniędzy)
 ciekawam ile tu tych pieniędzy
 raz dwa trzy cztery pięć sześć siedem osiem
(odkłada rozkojarzona, nie mogąc się skupić na liczeniu)
 rentę? bierze
 no wiecie ludzie
 Matko Boska święta
 Wyciemnienie.

3.

List.

„O moje ukochane, tak bardzo ukochane Dzieci, Józiu wraz z Jennifer i Dziećmi Waszymi! Józiu, mój drogi, sprawiłeś mi tak wielką radość, że pamiętasz o mnie. To kojący balsam na moją duszę, że masz tyle niezapomnianej wdzięczności dla mnie i uznania. Tak, Józiu, tak, mój synu, tak, synowie, byliście celem mojego życia, którym było zawsze dążenie do celu. Tak było i pragnę ażebyście i Wy zawsze stawiali sobie w życiu Waszym żądania i wytyczne do realizacji, a potrzeba ich spełnienia była silna i dawała Wam odczucie świadomości i przekonanie, że to jest normalne i w efekcie dające wiele zadowolenia. Byle tylko nie zadowalać się małym, a wręcz przeciwnie: wciąż od siebie żądać, wciąż kontrolować siebie i przed do przodu.

Moje ukochane dzieci! Bardzo bym chciała znaleźć sobie jakiś kąt, w którym bym mogła zamieszkać. Pobyt mój tutaj jest wciąż tymczasowy. Wielki błąd popełniłam, że się od Was wymeldowałam i wyjechałam z Toronto. Nie mam do dnia dzisiejszego ustalonego miejsca pobytu i to mnie bardzo wyczerpuje. Hania mnie kocha, jako córka, ale cały dzień jest w aptece, a mnie się przykrzy. Tak mi dobrze u Was było, ale myślałam, że w ojczyźnie to jakoś się... A jednak jestem tutaj jeszcze bardziej samotna i oddalona od mogił i znajomych mi osób. Moje życie jest bardzo monotonne, tyle że idę do kościoła rano na mszę świętą. Józiu, synu mój kochany, jak sam osądzić możesz, moja sytuacja jest bardzo przykra i nie mająca widoków poprawy, nawet w przyszłości...”

4.

No to, Walerko, trzeba ci będzie życie zaczynać od nowa (*rozgląda się ukradkiem, otwiera szafkę nocną i wyciąga swój dobytek: powiązane ze sobą w jeden sznur: biustonosze, pończochy, chusteczki, wyraźnie wcześniej przygotowane; jeden koniec „sznura” zwinięty tkwi jeszcze w szafce, drugi Walerka upycha do torebki; rozgląda się i dla niepoznaki nuci pod nosem*)

Myśmy przyszłością narodu,
pierś nasza pełna jest sił pełna sił
marząc o wolności grodu
naprzód lecz nigdy w tył nigdy w tył
laurami przystrojmy skronie...
(*marszczy czoło, zapomniata słów; dalej na tę samą melodię*)
...przed jego padając tronem
miłosną złożmy mu cześć

tak – cześć pieśni
skończyło się
absolutnie absolutnie
koniec i do widzenia i już
do widzenia
pójdę do naczelnika poczty
i zapytam się odnośnie renty
jeszcze gorzej w życiu bywało i jakoś
jakoś sobie zawsze dawałaś radę Walerko
wojna była bandyci byli
wszystko poszło
na brzuchu musiałaś leżeć
w siódmym miesiącu z Józiem
a z Franiem w dziewiątym uciekać przed Niemcami
i w ucieczce rodzić musiałaś
syna swojego pierworodnego
owoc żywota twojego
Jezus a tu teraz ani wojny ani nic
tylko własne dzieci (*za pończochę wsuwa tyżkę – „na drogę”*)
tak własne dzieci
tak ci teraz odpłacają
czekajcież czekajcież
tak nie będzie
w końcu się miało dziadka powstańca
styczniowego
i proszę
dziadek z Sybiru uciekł
o tak uciekał tak
(*stawia kroki do tyłu, pokazuje jak dziadek uciekał „rakiem”*)
żeby pościg zmylić
całą drogę z Sybiru tak przeszedł
ile on szedł Boże cudowny
ale doszedł
to ja bym miała nie dojść
A zresztą koleżanki mam przecież
siedzę tu siedzę

ani renty ani nic
 jak to cielę na niedzielę
 absolutnie
 koniec języka za przewodnika
 wyślę telegram do Józka
 niech mnie kosztuje
 bo wobec powyższego
 nie będę o nie
 niestety ale nie
 Haniu Haniu aleś mnie urządziła
 przecież jakby to Franek z Józkiem zobaczyli
 to by im serce pękło

Boże ukochałeś mnie w cierpieniu
 to i teraz mi dopomożesz (*wyrusza w drogę: krąży wokół łóżka, nie zdając
 sobie sprawy, że drepcze w miejscu*)
 Tyle co ja się w życiu naprzyżywałam
 raz mężatka raz wdowa
 raz wdowa raz mężatka
 się naprzyżywałam
 ale jakoś miłosierdzie boże było przy mnie

(*robi parę kroków w milczeniu, potem zatrzymuje się*) Ty jeden Boże wiesz
 że dziewicą za mąż wyszłam i pozostałam dziewicą
 bo po śmierci męża nie wyszłam drugi raz za mąż
 nawet ani się pocałować
 Tak o Jezu tak o Jezu bo tylko
 bo tylko męża kochałam w życiu swoim (*kasze i próbuje odchrząknąć*)
 Skądże tyle flegmy o Jezus Maria (*chrząka*)
 Ty wiesz o Boże przecież ja żadnego mężczyzny
 nie znałam oprócz męża (*chrząka*)
 o Boże ileż tej flegmy ze mnie idzie
 A tylu miałam co mówili pani Walerio
 niech pani już zdejmie tę żałobę
 I tak nawet kulturalnie tak subtelnie
 a to pani Walerio a tamto
 ale ja mówiłam grzecznie im odpowiadałam
 żeby nie urazić (*chrząka*) o Boże cóż to mi się wraca
 że odpluć nie mogę coś mi tam siedzi no
 Mówiłam im: jak mój mąż umierał
 a umierał świadomie
 wiem bo chociaż już leżał w agonii
 to jeszcze zakrzyknął jak mnie zobaczył
 takim strasznym głosem: Wa-a-a-ll-eria!
 To mu wtedy powiedziałam widząc że umiera świadomie:
 dziewicą byłam dziewicą jestem i dziewicą pozostanę
 bo nikogo już tak nie pokocham jak ciebie (*chrząka*)
 Skądże tyle flegmy o Serce Jezusowe I skonał
 Oj miałam kandydatów Boże to nie do wyliczenia
 O a na przykład jak mnie zgwałcić chciał Bo ja... (*chrząka, odpluwa w chusteczkę*)
 No nareszcie Tak szła szła i tu ją uchwyciłam
 Bo ja religii uczyłam przed wojną za lasem
 a to nie było tak żeby samochody rowery nie – nikogusieńko

tyle tylko że różaniec zawsze miałam przy sobie
idę kiedyś idę patrzę – IDZIE!
a zamiary to już miał wymalowane na twarzy
i przecież wiem że ani wte ani wewte
więc tylko różaniec ścisnęłam i:
o Jezus Maria o Jezus Maria o Jezus Maria
I proszę pani podszedł do mnie
pchnął mnie do rowu i mówi
pani to mogę powiedzieć bo pani przecież też kobieta
i mówi do mnie: dawaj dup...!!!
wyrwałam mu się i rowem uciekam co sił w nogach
a byłam już całkowicie rozebrana
ledwie się tylko koszulą omsknęłam
a on za mną dawaj i też rozebrany
skąd wiem że rozebrany
wiem bo widziałam: biegł i dzwonił już
tym swoim... dzwonkiem
I już by mnie dogonił tak już już
spełniłby swoje zamiary aż tu nagle
proszę pani mężczyzna na rowerze
po raz pierwszy w tym lesie mężczyzna na rowerze
miłosierdzie boże mi go zesłało!...
tak proszę pani
bo widzi pani
wszystko com w życiu osiągnęła
to dzięki Sercu Jezusowemu
i Matuchnie przenajświętszej
dał mi Bóg
że nie byłam puszczalska
słyszysz pani
proszę pani
nie ma pani
nikt mnie nie słucha
nikogo nie ma

Myślą pewno żem wariatka
wariatka bo wariatka
ale o Bogu nie zapomina:
Boże czemuś mnie opuścił!

(idzie dalej, po drodze mamrocze „Ojcze nasz” bardzo szybko; zatrzymuje się wreszcie, wzdycha, widać, że jest zmęczona, puka w drewniany zagłówek łóżka, jak do drzwi, „wchodzi”, mówi do siebie)

Trudno i darmo
ale gdzieś tu będę musiała przemocować
bo nogi sobie schodziłam *(przy łóżku rozpakowuje torebkę)*
jutro pójdę
gdzieś to ja pójdę
no gdzieś w każdym razie gdzieś pójdę
bo tak dalej być nie może:
dałeś Boże dzień dasz Boże noc
bez najmniejszego wkładu myślowego
to jest życie? – to konsumpcja

a wiesz co dzisiaj jadłaś – nie wiesz
a co robiłaś

Mnie to przeraża
do czego ja doprowadziłam
zamiast się bronić zamiast czytać
ani jednej książki choćby gazetę
ale ja napiszę
napiszę to co pamiętam
I będę w kontakcie
w kontakcie ustawicznym

To fryzura jest to fryzura?
jak cię widzą tak cię piszą
przecież nie będą cię szanować ludzie
nikt ci dzień dobry nie powie
bo niemądra jesteś
bo nie myślisz
bo się angielskiego nie uczysz
a kto jest temu winien?
usprawiedliwiam cię
bo ktoś ci słownik podwędził
ale nie stawaj Walerko w obronie
tylko stawaj w rzeczywistości

Straszne straszne wstydę się naprawdę
jak ja dopuściłam do takiego stopnia swój stan
to jest dla mnie impossible po prostu impossible
żyjesz a nie wiesz a fryzura?
jak się nie wstydzisz z taką fryzurą?
a renta? Ile wynosi no powiedz Walerko
a przecież jesteś chora
to należy się jeszcze ogólna opieka nad tobą
zainteresowanie troska o ciebie
o twój stosunek do znajomych
i do ziemi ogólnie

A jaki dzisiaj dzień? Nie wiesz
Ja też nie wiem O nie!
Ty się Walerko musisz nauczyć żądać od siebie
i pytać się o rentę jak jest pierwszego
i czy krem masz co sobie będziesz używać
A pastę do zębów masz Nie masz
A pastę do... zaraz jaką to jeszcze pastę
jakąś

No a na bieżąco jak tam gazety
– czytasz?
choćby tylko same newsy
żeby wiedzieć
co tam w świecie piszczy
no – ale co ty jadasz
a czy myjesz sobie zęby po jedzeniu
a czy chodzisz do fryzjera

no popatrz jaki ty masz łeb rozczochrany
a kapelusz masz
tyś powinna kapelusz piękny mieć
buciki mieć
masz kapelusz jakiś – nie masz
czy to jest normalny stan

Powinnaś sobie postukać w głowę
I żądać od siebie i innych to
co się należy
bo cię nie poważają
i uważają za sklerozę
ale ja cię nie uważam nie
ja wiem
ale niech każdy sięgnie do swojego
postępowania stosunku i wnętrza
trzeba wnikać
nie tylko w to co się tobie należy
ale i w tego drugiego człowieka
czy z szacunkiem się do ciebie odnosi
czy z żalem
jeśliś bajaja – to z żalem

A tak w ogóle to czy ty pamiętasz o Bogu
o hymnie dziękczynienia do Serca Jezusowego
módl się i proś Pana Boga za dziećmi
a ty krem jakiś masz
nie nie używasz – ja też nie
zresztą ja tak coś do ciebie – ale wiem że to ja
niech sobie nikt nie myśli że zwariowałam
jest mi bardzo przykro bardzo przykro

Ja od dzisiejszego dnia – nie wiem który to dzisiaj
– będę żądała pieniędzy
a ty wiesz czy masz pieniądze
ale doszłam ale doszłam
zupełnie bez głowy
Jezu Chryste ratuj
żebym ja przestała myśleć!!!
Przecież Boże ja powinnam powiedzieć sobie
Walerio baczność czuwaj!!! I wiedzieć co mieć
na co uskładać żeby szyć
sukienki u odpowiedniej krawcowej
To włosy – jak wariatka! bez loków
jak jaka dziołska ze wsi
a krem masz jaki? nie
a przecież w naszym wieku trzeba się już pocierać
a włosy to sobie zapuszczasz
tyś dziewczynka czy kobieta
oj coś ta Walerka coś nie bardzo z nią
ulululu
ululana jesteś? że nic nie wiesz
a żadasz coś od siebie?

a czytałaś gazetę – od siebie?
 a fryzura? już choćby po to
 żeby nie zawęzać swojego mózgu
 tylko żeby głowa była trzeźwa i wiedziała
 co i jak

A gdzie masz Walerko swoje rzeczy
 nie wiem nie wiem nie wiem po prostu nie wiem
 a parasol? no Walerio gdzie ty masz parasol
 nie masz parasola a miałaś
 a renta – jaka renta – też nie wiem
 Dlatego tak mówię żeby mi w głowie utkwilo bardziej
 bo wiem że są środki które wpływają na memory
 muszę sobie wszystko pospisywać
 i powoli wszystkiego dochodzić
 Żeby wiedzieć co masz a co dla drugich
 potrzebować – neeeeeed
 aj Walerko tylko tyle umiesz
 bo słownik gdzieś zapodziałaś
 a Józek ci przysłał
 żebyś pamięć ćwiczyła

Bardzo to jest przykre
 ale musiałam trochę wniknąć w siebie
 w swoją psychikę
 zastanowić się bo jak cię widzą żeś głupia
 to nie będą cię szanować
 Trzeba być przytomnym
 refleks mieć
 A gdzie twoja umbrella
 widzisz widzisz
 trzeba było trochę wniknąć i już widzisz
 ile błędów popełniasz
 życiowych
Wyciennienie.

5.

Walerka śmiertelnie przerażona, rozczochrana, błędny wzrok.
 Straszne straszne
 zginiemy wszyscy
 o Boże
 o Serce Jezusowe cztery bomby
 cztery
 na stodole Mularzów
 takiego huku to ja jeszcze
 nigdy jeszcze jak żyję
 (płaczliwie) Jezus Maria
 stryjka zastrzelili
 w telewizji pokazywali dopiero co
 czołgi na ulicach
 mamó mamó
 mamó gdzie jesteś

nie ma mamy
mama gdzieś poszła
to już koniec

Ludzie!!!

Rosjanie wkroczyli!...

(zastyga w przerażeniu, stoi jak skamieniała; po chwili jej rysy się odprężają, znika koszmarny sen; Walerka wraca do siebie, nie pamięta, co przed chwilą mówiła)

Myślałam sobie wczoraj
przedwczoraj
rano wstanę
wezmę sznurkiem związę rękę
i napiszę
jak jest w rzeczywistości
Raz napisałam
ale wtedy gdzie indziej mieszkałam
a teraz
ani be ani me

(zabiera się do pisania listu) „Marysiu, siostró moja kochana. Zwracam się do Ciebie z wielką i ogromną prośbą. Pragnę byś zrozumiała moją sytuację i mój stan psychiczny. Marysiu kochana, ratuj mnie błagam Cię, przyjdź mi z pomocą, bo moja sytuacja stała się dość ciężka i trudniejsza. Ja bym się już dawno wybrała do Buenos Aires, ale tak mi jakoś schodzi. Okularów też nie mogę znaleźć, a bez okularów przecież nie pojadę. Póki co to chociaż do Ciebie do Słomki bym pojechała, bo tutaj to nie życie. Marysiu, ja będę oddawała swoją rentę, jaką otrzymuję, a ma być ona jeszcze podwyższona ze względu na mój stan potrzebujący opieki. Marysiu, a niezależnie od tego bardzo chętnie przyśle mi Józiu czy Franiu z Kanady wszystko, o co tylko poproszę, uczynią to z wielką chęcią. Widzisz, Marysiu, nie prosiłam nawet Józia, a przysłał mi śliczne futro karakułowe. To jest najdroższe z wszystkich futer. I dwie pary pantofli domowych, jedno ciepłe z kozuszką, drugie letnie bez. I pyta, co jeszcze potrzebuję, to mi przyśle. Píše, że pragnie mi się odwzajemnić za wszystko, i żebym mu napisała, że chcę ich odwiedzić, to przyśle mi zaproszenie, bo bez zaproszenia nie można jechać, Marysiu. Przysłał mi też pantofle domowe, jedno ciepłe z kozuszką, drugie letnie bez. Marysiu, będziemy sobie chodzić na groby i do kościoła, a oni będą nam przysyłać. Marysiu, zdaję sobie sprawę, że trudno Ci doradzić, jak nie masz rozeznania ani ogólnej sytuacji, ani mojej w takim układzie. Dlatego najlepiej przyjedź jak najprędzej i zabierz mnie stąd, bo nie wytrzymam.”

6.

Je czekoladę; na twarzy pełna satysfakcja.
dobre *(mlaszczę)* dobre bo słodkie
i pomaga w myśleniu
to Józek przysłał?
a w sklepie kupione
i takie dobre? to naprawdę
nie spodziewałam się...
no proszę

synowie studia pokończyli
tacy zdolni obaj
że w Kanadzie aż w Kanadzie są
tak doszli
i tak matkę kochają tak pamiętają
tyś Haniu też coś tam sobie skończyła
o proszę farmaceutykę tom nawet nie wiedziała

Jak byłam małą dziewczynką
to mówiłam że chcę zostać paaaanią
paaaanią w wielkim kapeluszu
a przed wojną na wsi
to tylko nauczycielka
w kapeluszu chodziła
pięć córek nas w domu było
a ojciec na posag dla nas nie miał
to Oldzie i Jancię w trzydziestym ósmym
na statek wsadził
i do Buenos Aires
jak one płakały

A ja powiedziałam że do seminarium chcę
na nauczycielkę
to pod próg się rzucił
koszulę na piersi rozdarł i zaryczał: skąd?!
skąd ci dziecko wezmę?!
tak ale skończyłam sobie z pomocą bożą
i stryjków
bo mnie przyjęli na mieszkanie
a potem po wojnie
to nawet sobie studia półwyższe pedagogiczne
żeby emeryturę wyższą mieć
tak – żądałam od siebie żądałam
i takiego dobrego męża dostałam
ośmioooooo dzieci w jednej izbie
i jedne buty na wszystkich
i mąż mój a twój tatuś
na piechooooootę do szkoły
bez butów – bez butów
...zaraz ileż to tych kilometrów
pamiętaj Haniu módl się zawsze
żeby ci Pan Bóg dał dobrego męża
nie taki co to ptaszki śpiewają-wróbelki ćwierkają
fiu-bździu
tylko żeby ambitny był do przodu parł
na małym nie poprzestawał
i pacierz odmawiał codziennie
a postępowanie jego też żeby było
według przykazań bożych

To Józek jest gdzie – ?
w Toronto no proszę
a Franek – ?

w Edmonton no proszę
no to pięknie że im się tak poszczęściło
Toronton to musi być wspaniałe miasto
zaraz im napiszę
żeby się polskości w sobie nie zapierali

Ale że Józek smażalnię prowadzi
że mu studiów nie szkoda
prawnikiem przecież adwokatem

Albo niech prowadzi skoro zapotrzebowanie takie
niech tam korzysta
niech pracuje i sobie odkłada
przecież pieniądzem nie wzgardzi
zwłaszcza że to dolar
o Boże na świecie i Matko najświętsza
łask wszelkich przezczysty zdroju
ześlijcie mu klientów
Wyciemnienie.

7.

(w ciemności, szeptem) Cholery jedne
Pan Bóg choć nierychliwy ale sprawiedliwy
za dobre wynagradza a za złe każe
tak niestety ale każe
co ja komu jestem winna co ja komu jestem winna
co ja komu jestem winna
tylko to życie to że żyję jestem im winna
ja nikomu źle nie życzę
ale żeby sumienie drę...
żeby świadomość dręczyła
za moją krzywdę
któryś za nas cierpiał rany Jezus Chryste zmiłuj się nad nami
Jezus ratuj mnie od złego wszystkiego
i od złych ludzi
w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego
amen

8.

Walerka w okularach, pisze list.

„Moi Kochani Synowie, wielki błąd popełniłam, że wyjechałam od Hani, tak mi dobrze było, trzeba mi było siedzieć. Marysia nic nie powiedziała, tylko przyjechała i za moimi plecami zabrała mnie do Słomki. Tutaj jedyną moją rozrywką jest pójście do kościoła na mszę świętą i na groby. Poza tym nudzę się ogromnie prawie wciąż sama, bo przecież oni mają swoje obowiązki. Wszystko się tu pozmieniało, jedne koleżanki wyjechały, inne umarły. A ja w końcu chciałabym zamieszkać. Bardzo ucieszyłam się wiadomością, że otwarłeś już, Józiu, snack-bar, taki podręczny posiłkowy interes wraz z napojami. Ale przypuszczam, że nie będziesz prowadził alkoholowych napojów, jedynie wody, piwo i przekąski. Jestem dumna z Ciebie, Józiu, że stanąłeś na nogach i myślisz realnie. Zdaję sobie sprawę, jak bardzo oczekiwaliście na to, żeby jakoś ruszyć z

miejsca i mieć jak najwięcej przewijających się gości. Bo przecież bezrobocie do ciężkiej sytuacji życiowej doprowadza. Kochany mój Synku, mnie się bardzo popsuł wzrok. Ale dużo słówek angielskich opanowałam i bardzo pragnęłabym stanąć za ladą i obsłużyć. Poczuję się szczęśliwa, że mogę coś z siebie dać. Odzyskam radość i cel życia, bo żyć bez celu, tylko jako konsument, to nigdy. Bezczynność, życie dla życia, nigdy nie dawały mi zadowolenia, wręcz przeciwnie – tylko działanie dawało mi radość i pobudzało do działania. Nigdy nie umiałam odpoczywać, żyć bez obowiązków – życie bez tworzenia przygnębiało mnie. Pewno, że jestem już wiekiem stara, ale tkwi we mnie nadal zapał działania i tworzenia, i to daje mi cel życia. Bo działanie, które coś tworzy, daje radość życia i czyni człowieka zdolnym do tworzenia i w efekcie daje radość i cel życia.”

(pauza)

Ja byłam
ja jestem nauczycielką która była
zawsze wysoko oceniana
Z kuratorium!
z kuratorium przyjechali na wizytację
to mi potem powiedzieli: pro-szę pani!
pro-szę pani!
a jak głuchoniemych uczyłam
to to to to mi tak dziękowali
tak podziwiali
powiedzieli że do gazety
i w gazecie napisali
że tak uczę że tak się staram
tak to mi było przyjemnie
i ksiądz z ambony
nawet ksiądz z ambony
a nagród mi tyle dali że hohoho
jakże się te nagrody nazywały
Nobla chyba czy jak

(*zaczyna sobie przypominać*) Tam na szczycie skał
biały orzeł stał
Widział pola i równiny
tej naszej polskiej krainy
A w niej jedną drogę
krwi ognia i pożogi
Lecz mu z czoła jasność bije
i nadzieja go napawa
bo to Polska nań go woła
chodź mój ptaszku
jam już wstała
teraz me kajdany kruszę
a wyznając całą duszą
leć w niebiosa
głoś pod chmury
niech to słyszą lasy góry
że nastąpi lepsza era
i że Polska nie zginęła (*wyraźnie pokrzepiona patriotycznym wierszem, wyrzuca protezę, chce ją wrzucić do przygotowanej szklanki z wodą, ale roz-*

myśla się; rozgląda się naokoło, zawija protezę w chusteczkę do nosa i pakuje gdzieś pod łóżko; potem siada na łóżku i sepleniąc bez protezy zaczyna mówić bardzo spokojnie, jakby tłumaczyła dziecku)

Renta nie jest tylko na przejedzenie

renta jest na wszystko

tym bardziej że mam wyższą

niż wszystkie moje koleżanki

ja pójdę do naczelnika poczty

się zapytam

dlaczego ja nie dostaję renty

dlaczego renty nie dostaję

i się zapytam naczelnika

jak wysoką rentę ja dostaję

i dlaczego nie dostaję (*podnosi głos*)

bo właściwie nie dostaję renty

czemu ja renty nie dostaję

co przejedzenie to przejedzenie

ale renta przecież musi starczyć

na buciki jak potrzeba kupić

i na pończochy na suknie

i żeby iść do kina i do teatru i na rozrywkę jakąś

na ofiarę raz mi dała to się tak cieszyłam

raz mi dała na ofiarę sto złotych

to te sto złotych czekajcie bo już wiem

to te sto złotych jakoś tak ksiądz przeszedł

że ja tych stu złotych nie dałam

bo nie wiem jak to było że ja nie dałam

i potem do torebki je włożyłam

ciekawam czy mam w torebce te sto złotych

(szpera w torebce, potem siada na łóżku z zaciśniętymi ustami; zaczyna masować sobie stopę) Za rękę nie chwyciłam

ale złodziej z zewnątrz nie przyszedł

nie było włamania

cholery jedne...

cholero oddaj mi moją rentę (*masuje coraz bardziej zawzięcie*)

oddaj mi kołdrę cholero

tylko sukienek taka piękna garsonka

nie mieści się w głowie

ludzie na świecie bez sukienek zajadę do Frania

będzie widział będzie widział

plisowana spodniczka taka cudna

biały sweterek z Argentyny

co mi jeszcze Oldzia przysłała na drutach

Jezus nie mieści się w głowie (*zaczyna macać po łóżku w poszukiwaniu czegoś; zagląda do szklanki z wodą, w której nie ma protezy, sapie, coraz bardziej podniecona i wściekła*)

tak nawet szczęki zabrane

no nawet szczęki mi nie zostawili

no wiecie

szczęki – nie mam

zabrali mi
a to nie była zwykła szczęka
niestety – złota
szczęki – skonfiskowane
i jak teraz Walerko wyglądasz
gęba od ucha do ucha
wzięli szczękę i poszli
albo do kościoła albo na łajdactwo
chyba raczej na to drugie

gdzie są moje szczęki
gdzie moje ubrania
gdzie moja bielizna pościelowa
o Matko Boża święta
kołdry takie puchowe miałam
ręczniki różowe
nie zgubiłam u Frania nie zostawiłam
do diabła ciężkiego
do diabła ciężkiego
żeby obrać tak człowieka do skóry
i nic mu nie zostawić na starość
bez serc bez ducha to szkieletów ludy
bez szczęki
bez szczęki zostałam na stare lata
Boże! Tyle w zębach chodziłam
Szymański mi jeszcze robił na Różańskiej
i nie ma przydały się komu
a włamania przecież nie było
ale ja już wszystko wiem wszyst-ko!
Tak tak niestety ktoś tu w Boga nie wierzy
Ale czemu mnie tak Boże każesz cierpieniem
Całe moje życie to cierpienie
Radość że dzieci studia pokończyły
i ja też sobie skończyłam półwyższe
i co i co z tego ja się pytam
zębów nie mam zęby zabrane
skonfiskowane
tak stopniowo stopniowo
aż nareszcie masz! Zębów nie masz
gdzie moje szczęki ja się pytam
ani górnej ani dolnej
no ale żeby ani jednego zęba nie było! (*chodzi podniecona tam i z powrotem*)
Jak się położę
to rana nie doczekam
zasnę na zawsze
zawałem zakończę albo i co gorsze
jak żyję jeszcze czegoś podobnego nie było
Ale ja się zabezpieczę
poczekajcie
Ja sobie życia w życiu nie odbiorę
Byłam u komunii świętej
to przecież ksiądz wie że sobie życia nie odbiorę

Ale niezależnie od tego pójdę jutro i powiem
że ja sobie życia w życiu nie odbiorę
Teraz gdzie jest mój watch od Józia
gdzie moje okulary
proszę okularów też nie ma
zostałam bez okularów
Boże dzięki ci że przejrzałam na oczy!

9.

(zapłakana, zrozpaczona) To już mi nic powiedzieć nie można
odezwać się ani słóweczkiem
a co ja takiego powiedziałam
zapytałam się tylko
o swoje się zapytałam
cudzego nie potrzebuję
to noc jest? kogo zbudziłam?
ja nie budziłam ja tylko sobie tu popatrzeć chciałam
gdzie ja mam te takie takie takie
no gdzie ja mam gdzie ja mam rzeczy
w szafie? no to no to
powiedzieć przecież wystarczyło
mamusiu masz wszystko naskładane
to bym sobie powiedziała acha
widzisz Walerko masz wszystko
nikt ci nie wziął
a nie od razu że budzę że spać nie daję
bo niestety ale ja też spać nie mogę
nic na to nie poradzę
ale też oka zmrużyć nie mogę
bo bo bo – bo miałam a nie mam
tyle miałam tych... tego... wszystkiego
i co i... i... i ...

Taka niedobra teraz jestem a przecież
mieszkałyśmy razem z Kryską
i nigdy się z nią nie kłóciłam
nigdy! z Kryską zawsze żyłyśmy w zgodzie
nie tylko z Kryską ale i z Wiśką
ta jakże jej było
w seminarium nauczycielskim (*strąca z szafki szklanę z wodą na protezę,
ale nie wie, że sama spowodowała hałas*)
o Jezus co tu się tłucze o Jezus Maria co tu się tłucze
(*płaczkliwie jak dziecko*) rany boskie co to się dzieje
o Jezus Maria święta (*coś mamrocze*) to jakiś znak
Booooże (*coraz płaczkliwiej*)
cokolwiek sobie zrobię to wiedz że nieświadomie
wiem że mi życia nie wolno odbierać
ale ja cię błagam żebyś doszła do tego stanu
żebyś sobie będąc w obłąkaniu odebrała
niechaj nie zawadzam moim synom i córce

niech ich nie zdręczam taki niedobry człowiek
 przebacz mi te moje straszne grzechy
 czemu mnie nie ukarałeś
 śmiercią moją własną
 Boże mój kochany Boże ale krzywdy narobiłam
 jak ja mogę swoje dzieci tak maltretować
 przecież ja się modłę za nimi
 ile komunii świętych ofiarowuję
 o Boże drogi to jak ja mogę
 błagam cię albo mi ześlij śmierć
 albo mi rozum odbierz żebym popełniła
 jakieś samobójstwo na sobie
 ale Jezus Maria ale w obłąkaniu
 bo przecież świadomie nie
 nie będę się truć czy oknami nie będę wyskakiwać
 bo by nie było w piekle nade mną miłosierdzia!...

10.

List. Walerka w okularach i z przewiązany jak pirat okiem.

„Moi bardzo kochani i utęsknieni Synowie!

Nadszedł w moim życiu czas, by pomyśleć o sobie. A przede wszystkim o swoich oczach, bo dają mi podwójne widzenie. Zaczęło się od mylnego obrazu, na przykład zdawało mi się, że dołek jest duży i chciałam go przeskoczyć, a dołka wcale nie było. Teraz własnego pisma już nie czytam i muszę przesłaniać sobie szmatką, bo w każdej chwili mogę upaść. Można się nad moim życiem rzewnie rozpłakać.

Chciałabym wobec powyższego znaleźć sobie jakiś ką, w którym bym mogła zamieszkać, ale zawsze jestem gdzie indziej i nie wiem, do kogo się zwrócić. Już bym wołała na podłodze spać, aniżeli w takim stanie psychicznym. Nie wiem, dlaczego zabrano mnie stamtąd, już nie pamiętam, gdzie to było, ale to było tam, gdzie byłam. Tak mi przecież dobrze było. Słyszałam potem jak ktoś, nie wiem kto, mówił: „Jej się już tak w głowie pomieszało, że nawet nie wie gdzie jest”. Zrozumiałam, że otumaniono mnie jakimiś środkami. Tableteczki do kawusi. Boże, nie przypuszczałam, że taki bezdomny właściwie los mnie spotka.”

11.

Mamrocze coś pod nosem, wzrusza ramionami. Widz słyszy tylko strzępy „szemranego”, a częściowo pantomimicznego monologu.

Ja dawać nie dawałam
 no ale to tak to siak
 dojście było
 ja nikomu
 taka głupia
 już dawno trzeba było
 spisać i spis trzymać
 co było to było
 co moje to moje
 teraz dochodź tu
 co jak nie wiadomo

gdzieś było coś
to wiem
tego jestem całkowicie pewna
suddenly
wszystko diabli wzięli

(modli się przy łóżku) W Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego Amen
Błagam Cię Boże za duszami w czyścieniu cierpiącymi
Za duszą męża mojego Antoniego
Za duszami rodziców moich Józefa i Hanny
za duszami teściów Katarzyny i Stanisława
a także za duszami Jonacyków Mularzów Beresiów Barusiów
Taradów Hołystów Ignacyków oraz duszami
które znikąd ratunku nie mają
Tak cholery wy jedne
żebyście tak czekali czekali i szczeznąć nie mogli
za moją krzywdę
Ojciec nasz któryś jest w Niebie
święć się imię Twoje przyjdź Królestwo Twoje bądź wola Twoja
żeby sumienie dręczyło Żeby dręczyło sumienie
w najprzyjemniejszych chwilach życia
za krzywdy wyrządzone jako w niebie tak i na ziemi
chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj
i odpuść nam nasze winy
(zaczyna czegoś szukać w szafce nocnej)
jako i my odpuszczamy naszym winowajcom
ja nikomu źle nie życzę ale żeby ręce nogi połamali
za to co tu ze mną wyrabiają i nie wódź nas na pokuszenie
(wyjmuje stoik z nutellą, otwiera, zanurza palec) ale nas zbaw ode złego
(oblizuje palec) amen
Wyciemnienie.

12.

W ciemności krzyk Walerki.

Boli!!!

*Powoli światło. Walerka – w okularach i prowizorycznej przepasce na oku –
ocknęła się z drzemki na siedząco. Zdezorientowana powtarza.*

boli boli boli mnie

(pauza)

za domem

Walerka „dochodzi do siebie”; po chwili do kobiety z publiczności:

No widzisz Józiu

tak patrzę patrzę

a jakbym kobietę widziała

(do mężczyzny z publiczności) o a tu

to naprawdę

jakbym nie wiedziała że to ty Haniu

to bym pomyślała

że mężczyzna jaki siedzi

(w stronę pustego krzesła) takie oczy takie oczy mi się zrobiły

widzę a nie widzę

tutaj też
wiem że to Franio
ale zupełnie jakby puste krzesło tylko stało

To są moje dzieci
moje dzieci które rodziłam
i w ucieczce rodziłam i pod bombami rodziłam
i tak i siak
i proszę
tyle się w życiu nacierpiałam
wojna wybuchła
szmaty do podłogi pakowałam do walizki
bez głowy bez głowy
wszyscy lekarze pouciekali ze szpitala
o Jezus o Jezus to ja
nożyczki tylko żeby pępowinę sama
i w pole do lasu a bomby tak o tak tylko
domy naokoło w drzaz-gi
jedna bomba dach przebiła i tu o tu koło łóżka
już się z życiem żegnałam i tylko tak:
o Jezus o Jezus o Jezus
i nie wybuchła
przecież nie wybuchła

Jezu Chryste ukochałeś mnie w cierpieniu
jam oblubienica twoja
staję przed tobą w cierniowej koronie
Boże
nie odbieraj mi pamięci!
bądź miłościw mnie grzesznej
żebym wiedziała co robię
żebym wiedziała że żyję
i że mam pamięć
i codziennie pacierz mówiła
i błagała Cię o ratunek

...tam na szczycie skał...
...biały orzeł stał...
w kółku
strzeleckim
takie piękne wiersze
nic nic już nie pamiętam
tyle modlitw tyle mojego życia
i gdzie ja i gdzie to wszystko

bandyci przyszli w siódmym miesiącu
na brzuchu leżałam
ani nie pisnęłam
dziewicą byłam dziewicą pozostaną
Jezu Chryste ocaliłeś mnie przed Niemcami
tu bomby a ja w ucieczce
na osiołku
bo nie było miejsca w gospodzie

i urodziłam syna swojego pierwородnego
w... stajni w stajence
...w ubóstwie i chłodzie

13.

*Okulary, prowizoryczna piracka przepaska na jednym oku, włosy rozwichrzone,
próbuję się skupić i zapisać sobie.*

„Józek: 1 krem, czekolada, pasta do zębów, 5 batonów czekoladowych. Franek:
paczka cukierków, dezodorant, mydło, pasta do zębów, majtki, stanik, krem 2
pudełka, rajstopy, czekolada podłużna.”

(rozkojarzona, dezorientowana) mam synów jeszcze mam
był spokój? był spokój był spokój
nie było krzyków zrobiłam co nie wiem
specjalne kursy kończyła
kursy wykańczania ludzi
ale wykończy pierwsza siebie
kto pod kim dołki kopie
wiecie bałam się ale sobie tłumaczę nie nie
sobie myślałam nie przecież przecież
jakoś co będzie sobie myślałam co będzie
to przecież jakoś zawsze

nie wiem który tutaj syn mój
nie wiem który tutaj syn mój jest
i ma jakąś władzę
czy nie ma władzy
który tutaj syn mój jest jakiś
ogólny

(mamrocze coś niezrozumiale, po chwili) Do Związku Nauczycielstwa Polskiego
jest i opieka społeczna
jakoś się zwrócę
sytuację podam
przyszła i wyszła
tak tylko coś niby tak
i poszła
nawet nie poczułam
teraz dopiero tak coś
dotknęłam sobie tu o
bo mi tak dziwnie jakoś
(dotyka piersi) prawa jest prawa jest prawa jest
tylko lewej lewej nie ma
lewą zabrała
przydała się widać
Boże na świecie
to już jest koniec
koniec ze mną
myślą że już tak sklerozą zjedzona
że już nic nie wiem
że o bożym świecie już nie wiem
o bożym świecie

(*placze*) ale ja do Józka napiszę
 adwokatem był
 to będzie wiedział co matka miała

14.

Pisze list na ślepo, zamiast długopisu w ręce coś innego, np. widelec, patrzy przed siebie.

„Moi kochani tak bardzo kochani wraz z dziećmi ratujcie mnie bo nie wytrzymam jak się ratować do kogo zwrócić ona umieściła mnie tu w zamkniętym kole (*słysząc bicie dzwonów z daleka, Walerka zasłuchana przerywa pisanie, po chwili*) moja najukochańsza mamusiu pomyliłam pisanie bo w kościele dzwonili i teraz nie wiem co napisałam bo już nie czytam swojego zabierz mnie jak najprędzej bo nie wytrzymam stryj mi na znaczek nie daje (*po chwili zastanowienia*) Haniu córeczko moja jedyna tak bardzo pragnęłabym pojechać i nacieszyć się zdaje się że bardziej nerwowo przedstawili ci mój stan niż jest w rzeczywistości bo jestem kontaktowa myślę normalnie i odczuwam normalnie według stanu jaki przedstawia mi rzeczywistość...”

(*odkłada widelec, załamana*) jak ta bajaja jak ta bajaja

całe życie listy pisałam

a teraz listu nie napiszę

to jest to jest

żeby się do takiego stopnia doprowadzić

że nie wiem co robię

czemu sobie Walerko w głowie nie przewiercisz

nigdyś nie była głupia

na ogłupienie masz sposób

remember remember

pamięć ćwiczyć trzeba

i już

a ty nie ćwiczysz

Boże jakby mnie synowie zobaczyli

mój Józiu kochany

mój synek kochany Franek

i... zaraz... kto to jeszcze

Józek Franek Józiu

nie zaraz ktoś to jeszcze

Hania Hanusia Franek Józef Franciszek...

zaraz ileż to ja tych dzieci

troje dzieci przecież miałam

no to zaraz zaraz

mój pierworodny to Józiu Ziuteczek mój najśladzszy

Boże na świecie

Józiu jest Franek jest Ziutek jest Hania

no ale to jak to

Franio Hanna Franciszek Haneczka

Franek Józef Hanna...

(*zrozpaczona*) o Boże

miałam dzieci miałam przecież dzieci!

Józef Franciszek Józiu Hanna Hania Haneczka...

*(Walerka dalej wylicza, coraz ciszej, powoli wyciemnienie; potem w ciszy, w ciemności) Mamo
mamo gdzie jesteś*

15.

*Słabe światło, tak słabe, jak jej gasnąca świadomość.
...tam na szczy...cie...kawam ile
ile tego tych...pier...wszy...bym pałkę strza...
strza...ły słysza...ała kto to nie...
stety pa...a...mięć o gro...ob...
owiązek wobec oj...czy...
znasz tak tak ptaszki śpie...sło...wi... sło...
słowniki gdzieś sobie za...aaa...po...
mogę bo...oże ofiaro...wuje...wujek
stryjek mula...rzów bere...siów baru baru ru
szają...rosjanie wkro...wkro...ili takie
takie takie mało słodkie
Hania mi...ani czym... tego
nie mo...mo...moje szczę...
śliwy i doooooobry doooo... przodu
na ma... ało...mało za wysku...bał tak daaał...
mi Franiu dał synów miał...łotry
wszystko zabra...łam lekcje głucho... ucho...nie...
mych...synów ko...cham...ma...am ma...
aaa...tuchnę prze...prze...
prze...szły obok czekolady
Wyciemnienie.*

16.

*Słabe światło, Walerka siedzi otępiała, patrzy w jedno miejsce;
mechanicznie próbuje podnieść kromkę chleba do ust, ale trafia w nos, w
szyję, za ucho; usta otwierają się i łapią powietrze; po jakimś czasie światło
gaśnie.*

17.

*Półmrok; na scenie w głębi postać, twarz niewidoczna, puka do drzwi.
Halo
kto tu zamknął
halo
proszę otworzyć
wpuśćcie mnie
to ja
Waleria Forys
Słysząc bicie dzwonów, drzwi się otwierają, jasność.*

K o n i e c

Prapremiera sztuki odbędzie się w Teatrze im. Jaracza w Łodzi.